

כנפיים של קרמבו

תנועת נוער לצעירים
עם וכלי צרכים מיוחדים

יום הזיכרון לשואה ולגבורה

רקע כללי: פעולה מקוונת בנושא יום הזיכרון לשואה ולגבורה עבור חניכי שכב"ג (ח'יב')

מטרות:

1. הפעילים יכירו דמויות חדשות הקשורות לשואה
2. הפעילים יכירו בכוח הנוער ובגבורתו

משך פעילות: 60 דקות

עזרים נדרשים: ZOOM, נספח ציטוטים

זמן	תוכן	עזרים	התאמות ודגשים למדריך
5 דק'	התחברות מרוכזת לזום	קישור מוכן מראש ומופץ.	לוודא שכולם מתחברים
10 דק' פתיחה	סבב מה נשמע: כל פעיל יספר מה שלומו, איך עבר עליו השבוע ובנוסף- דבר אחד שלא יכול לחיות בלעדיו.		לבדוק שכולם משתתפים- לא להכריח כמובן.
30 דק' גוף הפעילות	פתיחת דיון: נציג עדויות של שורדי שואה (שבזמן השואה היו בני נוער לא נציין את הפרט הזה – אלא בהמשך הפעולה). נבקש ממתנדב לקרוא את העדויות. לאחר מכן, על הפעילים יהיה לבחור אחת מן העדויות אליה התחברו במיוחד. רעיונות לסוגי עדויות: -הברחת אוכל -שורדים שהיו בתנועת נוער -יומנים (אנה פרנק) -יום הולדת -חגים -אחים קטנים	נספח ציטוטים. (אפשר למצוא גם ב- ציטוטים רלוונטים)	יש להציג את הציטוטים במסך משותף.

כנפיים של קרמבו

תנועת נוער לצעירים
עם וכלי צרכים מיוחדים

		<p>תיאור הדמות- נבקש מהחניכים לנסות ולצייר/ לתאר את הדמויות שלדעתן כתבו כל טקסט (ניתן לתת לחניכים לבחור כל אחד טקסט ולצייר בהתאם לטקסט). לאחר מכן נבקש מהם להציג את הדמויות ונשאל מדוע כך הם מדמיינים את הדמות.</p>	
<p>בשלב זה ככל הנראה הזום יתנתק, נתריע על כך ונוודא שכל הפעילים מתחברים מחדש.</p>		<p>דיון- 1. לאיזה קטע הכי התחברתם? למה? 2. מה המשפט שהכי התחברת אליו מתוך הטקסט? למה? 3. האם את/ה מצליח/ה להזדהות עם הדמות שבחרת? כיצד? 4. בני כמה לדעתכם הדמויות שכתבו את העדויות? <u>(בשלב זה נחשוף שהעדויות הן של בני נוער במהלך השואה)</u> 5. איזה כוחות יש לבני נוער שאולי אין למבוגרים? מה מבדיל בין נוער למבוגרים? למה בני נוער הצליחו לעשות הרבה דברים שמבוגרים לא הצליחו לעשות?</p>	
		<p>סיכום: כל הטקסטים נכתבו על ידי בני נוער במהלך השואה ומראים התמודדויות שונות עם סיטואציות שונות בהם הם נמצאים, שיכולות לקרות גם לנו בחיי היום-יום שלנו. בני הנוער הם הכוח של החברה ועתידה- גם אז וגם היום. בני נוער יכולים וחייבים לשנות, עבור עתידם ועבור אלה שלא יכולים להשמיע את הקול שלהם.</p>	10 דק'

נספחים- עדויות (אפשר לבחור מהקטעים האלו או להוסיף קטעים ממקורות אישיים):

תנועות נוער-

1. אנשים לא ראו את עצמם כבודדים, כפרטים אלא הם ראו את עצמם כמבטאים, כמיצגים, כשליחים של משהו הרבה יותר גדול מהם, של רעיון שהם האמינו בו מאוד - מאוד. יש להוסיף לכאן את המסירות והרעות, את היחסים הידועים בין המדריכים לבין החניכים, בין המבוגרים ובין הצעירים מהם. אבל אולי הדבר המשמעותי ביותר שהתרחש באותה תקופה הוא, שדווקא אותם החלוצים אשר לפני זה ראו את עצמם עם הפנים אל העתיד, והעתיד הוא בארץ ישראל, בתקופה טראגית זו ראו את עצמם אחראים לא רק על מה שיהיה, אלא גם על העם הגווע, העומד בפני הכחדה בגטאות. הם ראו עצמם חלק מהעם הזה ואחראים על דרכו.

2. באווירה מחניקה זו של עבדות, נבלות ועוינות נביא עימנו משב רוח אחר, זר להם. לקולות הייאוש בבשורת חיים אחרים, לבריחה מן המציאות והפקפוק נענה בדבר אמונתנו האיתנה. לקול הנב בהתרסה אמיצה בפניה. אנו לא נכנענו ולא נניח להכניענו. לא ניתן לכופ את גבנו ולא נשפיל את עינינו לקרקע. על אף הגטו ועל אף העוינות יישאר ראשנו מורם אל על ועינינו האמיצות ירחיקו ראות. על אף הכל ולמרות הכל. צופים אל על קדימה ולמרום...

3. פתאום היה טעם אפילו לחיי היום יום האפורים והעצובים של הגטו. היה למה לצפות במשך היום ובערבי ה "Zbiorka" (ההתכנסות), או בערבים של סתם פגישות עם חברים, הגטו מסביבי כאילו לא היה קיים! לא הגירושים ואפילו לא הרעב. אני יכול לומר בוודאות, כי הודות לתנועה שרדתי וניצלתי מרעב. הלא לפני כן הייתי רעב בשעות כל היממה, ואילו מאז שבאתי לתנועה, בשעות ששהיתי ב"קן" ובין החברים, לא רעבתי, לא זכרתי כלל את הרעב. הייתי עסוק, ראשי וכולי, בדברים אחרים."

ימי הולדת-

1. בדרך הטבע, הזמן עושה את שלו והזיכרונות מטשטשים ורחוקים, דהים. לא כן לגבי דידי. בניגוד לכל היגיון, ולכל הנראה לעין, בחגים, בימי הולדת ושמחות, נפערים הפצעים מחדש ומכאיבים

כנפיים של קרמבו

תנועת נוער לצעירים
עם וכלי צרכים מיוחדים

באותה עוצמה. אך מתוך פרספקטיבה, אני חשה גם בכוח העצום שברוח הגדולה, באחוזה וברעות ששררו בנו בימים אלה, כמו גם כיום, ביום הולדת.

2. ואז המשפחה מתאספת ואנחנו מתיישבים. ואז אחותי מתכופפת אל התרמיל שלה ושולפת צנצנת ריבת תות שדה, שאני אהבתי מאוד מאוד, ולפעמים אחי היה שולח בחבילה. וכבר לא הייתה לנו בזמן האחרון חבילה מאחי. ואז כולם מתפלאים, ואימא אומרת לי: 'מזל טוב- יום הולדת שלך'. אחותי זכרה לעשות איזה אירוע ושמה בתיק שלה את הצנצנת הזאת. זאת הייתה חגיגת יום-ההולדת שלי. זה היה ביום שהגענו לברגן בלזן.

אחים-

1. "במוצאי שבת התכוונו להצמיד את כל היהודים שנותרו בעיר לכיוון גרמניה. הלכנו בשורה, היו יריות והיו צעקות. אוקראינים שמרו מסביב. הלכתי עם אחי ופתאום אני רואה שהוא איננו. לא הבנתי מה קרה. המשכתי ללכת, כי לא הייתה ברירה. צעקתי כל הזמן "אברהם אברהם". כעבור כעשרים דקות, אברהם תפס לי את היד ומשך אותי הצידה לתעלה. התברר לי שהוא ברח ותוך כדי בריחה, הבין שאני אינני אתו. הוא חזר תוך סיכון עצמו וברחנו יחד".

חגים-

1. "הגיע חנוכה ואנחנו השתדלנו להדליק נרות כל יום... הם לא הרשו הגרמנים. ביום הראשון הם עוד לא ידעו, פתאום בכל הצריפים מדליקים נרות... ביום השני הם באו והיה איסור חמור להדליק נרות. ואז קרה נס, והייתה פתאום הפסקת חשמל, אז היינו צריכים להדליק נרות. השתדלנו להחזיק בכל דבר, אם חג אם שבת, כמה שיכולנו. גם שרנו שירים של חנוכה. אני זוכרת שהיה שם מורה דה יונג... הוא לא זכר את כל המילים ופתאום הוא שואל אותי: תגידי, איך הבית השני של 'חנוכה חנוכה', ואני הייתי צריכה להיזכר, אבל הוא רצה בכל מחיר לדעת את כל המילים שיוכל ללמד את כל הילדים שירי חנוכה".

2. "והנה לילה אחד, כאשר נזכרנו באותה אמרה עתיקה כי משנכנס אדר מרבים בשמחה" גמלה בקרבנו החלטה להכין חגיגת פורים חשאית, כדת וכדין. ובשארית כוחותיי ממש טרחתי כמה ימים באיסוף כל מיני פסולת של נייר אשר התגלגל בחצר המחנה, יהא זה פתק קרוע מאנשי המשרד של הנאצים, חתיכת נייר גס ועבה מתוך שק של מלט, או דף מתוך עיתון נאצי מצויר אשר שוליו

כנפיים של קרמבו

תנועת נוער לצעירים
עם וכלי צרכים מיוחדים

נותרו ריקים לשם ניצול; כל זה אספתי מתוך זהירות יתרה, מכיוון שגמרתי בליבי לרשום על שיירי הניירות הללו, מתוך הזיכרון, את מגילת אסתר.."

הברחת מזון-

1. "אני הברחתי בשר כשר לפי מצוות אבי (שהיה יהודי אורתודוקסי) מגטו אוטבוצק לגטו וורשה. עשיתי זאת בדרכים שונות ומשונות. חלק הברחתי בחשמלית שחצתה את הגטו. הייתי נכנס ומשחד את הכרטיסן ואת השוטר וקופץ לתוך הגטו. בצורה זו גם יצאתי. שיטה אחרת הייתה דרך בתי מעבר. היו שני מקומות כאלה בוורשה, אחד בגטו הקטן ברחוב זלוטה-שינה והשני בגטו הגדול ברחוב קוז'לה-פרטה. הבתים היו צמודים גב אל גב כך שהחזית פנתה לצד הארי. יכולת להיכנס אל החצר ולעבור לתוך הגטו תוך מתן תשלום לדייר או לחצרן הבית."
2. "נדחקנו דרך הסדקים הצרים של חומות הגטו, דרך חורי חביות, ועברנו אל הצד ה"ארי". שם קנינו בעשרות זהובים קצת צרכי אוכל, על פי רוב תפוחי אדמה, לחם וכדומה, ובמטען זה מתחת לבגדינו הסתובבו ליד אחד משערי חומות הגטו, כי עם הסחורה כבר לא יכולנו להידחק דרך הסדקים הצרים, עד שהמשמר הגרמנים הפנה את פניו לרגע, ואז מיהרנו לעבור דרך השער ונמצאנו שוב בגטו .."